

Алекс Болдин

Стачка

На Краси и на всички онези негови скромни
и онеправдани колеги които с труд и сърце
ваят достойния и светъл образ
на бъдеща България.

С последните си стотинки купи половин килограм картофи. Изпържи ги на газовия котлон с малко гранясала мас която огреба от дъното на омазан компотен бурган. Токът му беше спрял от енергото вече втори месец поради неплатени сметки.

Яде бавно, мълчаливо. Душата му плачеше. Токущо бе говорил със сина си, студент в четвърти курс по архитектура. Налагаше се да го оперират отново. Сърдечните операции са такива, че никога не се знае кога оперираният ще се подобри или влоши. Последните си петдесет лева му изпрати вчера. Надали щяха да му стигнат за скъпите лекарства. Не беше си платил дори наема за квартирата. Какво ядеше болното момче, сам не знаеше. С майка му се бяха развели. Тя също му прашаше по малко пари, но разноските основно поемаше той, гимназиялния учител по литература.

Запали лоена свещ и седна до купчината тетрадки. Това бяха контролните на девети „а“ клас. Болеше го глава. Тежка умора го притискаше. Не му стигаше въздух. Спомни си за своето детство. Бяха някак други деца, по-спокойни, по-весели, по-трудолюбиви. Имаше някаква цел, имаше добро отношение. А сега? Ужас! Едва издържаше. Една трета от учениците му пушеха наркотична трева. Две от момчетата се дрогираха с хероин. Всички го знаеха, но никой не предприемаше нищо. Поне да бяха напъдили пласъорите. Те стърчиха нагло пред портала на гимназията, гледаха право в очите и сякаш знаеха, че няма сила която да им се противопостави.

Сподели наблюденията си с директора. Оня го изгледа като извънземно, изхъмка и каза: „Белята ли си търсиш, бе Колев? Ами че тях полицията ги пази! Не знаеш ли кой стои зад боса им? Като не знаеш трай си! Виждам, че си имаш лични проблеми, но не мога да ти помогна. Не мога да ти вдигна заплатата. Колегите ти веднага ще ревнат. Така че трай и се радвай и на това което получаваш.“

Този разговор го отчая. Беше го очаквал. Не мислеше обаче, че нещата са така дълбоки.

Днешният ден мина тежко. Имаше много отсъствия. Онези двете момчета нахълтаха в средата на учебния час. Олюляваха се от поетата дрога, псуваха. Ритаха чиновете. Едното му се закани. Опита се да ги успокои, а те му налетяха. Целият клас зашумя. Не можа да овладее положението. Едва дочака звънеца. Събра тетрадките и си тръгна.

Телефонът звънна. Още не бе прекъснат макар, че и това щеше да се случи в най скоро време. Вдигна слушалката.

– Иване... – Беше колегата му по математика. – Готви се! От утре

стачкуваме. Крайно време е. Направиха ни на маймуни. Станахме просяци. С тия инфлационни цени не може вече да се купи хляб та камо ли друго.

– Боре, Боре... – изхлипа Ваньо. Синът ми е зле. Трябва да се оперира наново. Как ще платя бе човече. Знаеш ли колко струва сега една сърдечна операция?

– Стегни се бе Ваньо! Всички сме на един хал. Не виждаш ли? Нямаме друг избор! Нали си с нас!? Учителският синдикат е зад нас. Ще се преборим. На тези мутри трябва най-сетне да се даде урок. Пял си една и съща песен години наред. Отначало може да ни е трудно, но ако сме единни ще успеем. Вярвай! Само единство, иначе отиваме в бездната!

– Ох... Не зная... Синчето ми... само едно ми е. Друго нямам...

– Ще продадеш нещо, ще му изпратиш... Аз имам малко вино и ракия от миналата реколта. Утре ще зависна на пазара. Каквото успее да продам ще го дам на теб.

– Нямам вече нищо за продаване, Боре! Нямам!

– Ела утре пред кабинета по математика. Там ще сме всички... Не бой се! Ще победим!

Гласът замлъкна. Колев остави бавно слушалката. Довърши набързо контролните, облече се и излезе. Навън се бе смрачило. Тежки дъждовни облаци се стелеха откъм запад. Идеше дъжд.

Преди две седмици бе започнала новата учебната година. Цветята подарени му от усмихнати родители и ученици не го радваха. За какво ли избра тая професия? Та тя вместо да го радва го убиваше. Износваше всяка частица от него, състаряваше го. Имаше шанс да избере много други, но не го направи. Възрастният му учител по литература бе влял в него част от душата и сърцето си. „Децата са нашето бъдеще. – говореше му. Душиците им са като глината. Каквото изваем това ще остане. Ще остане да живее дълги години след нас. Ти си човек с пламък. Можеш много. Иде ти отвътре. Пожертвай се за бъдещето на България и то ще ти се отплати!“

Така говореше скъпият му учител. Но... тогава времената бяха други. От десетина години насам всичко се срива. Културата и образованието я изпратиха в някаква дяволска пералня от която излизаша само мръсни парцали. Мръсни и вонящи парцали!... Добрият и мъдър учител така и не дочака това време. Отиде си от тоя свят неразбран, забравен и самотен.

Колев вървеше замислен. Не знаеше накъде отива. Някъде напред се мярна неговата гимназия. Отмина я. Утре щеше да дойде отново тук

и отново да изгърпи онова изнурително нервно напрежение което го съсипваше.

Едра капка дъжд капна на челото му. Заваля някак бързо, неочаквано. Не беше си взел чадър. Спря се под стряхата на един хранителен магазин. Вътре ярката светлина осветяваше препълнени витрини. Имаше всичко което отдавна, почти година не беше вкусвал. Нямаше много хора. Купуваха набързо и си тръгваха. Зарей поглед в касетата с бухнал прясно изпечен хляб. Ароматът му достигна до него, с някакво необяснимо вълшебство, през голямата измита до блясък витрина. Пържените с мас картофи съвсем не бяха го заситили. Дояде му се. Дояде му се простичка храна, мек топъл хляб с едра бучка сирене. Знаеше, че в тоя момент нямаше как да си го позволи. Трябваше да събира пари за сърдечната операция на сина си.

Преглътна мъчително, вдигна яката на шлифера и тръгна към овехтелият си апартамент. Там го чакаше празнота и пустота. Нищо друго! Чакаше го и купчинката ученически тетрадки в която беше затворен цял малък детски мир. Беше един мил и наивен детски свят, така противоречив и несъвместим с настоящето, че се боеше да го разгърне. В тая жестока действителност такъв свят просто беше обречен. Какви ли щяха да бъдат тези деца след пет или десет години? Безработицата, чалгата, псевдокултурата, пороците, бездушието, наркотиците, алкохола щяха да ги деформират, щяха да ги изродят, както деформираха и изродиха всичко в нещастната му Родина – България. Нима Европа ще повлияе на този процес? Едва ли! Европейският егоизъм и безразличие са пословични. Икономическият интерес е онова което я вълнува. Този цивилизован, красив магнит – Европа, ще ги привлече, ще ги изсмуче, ще ги изцеди и ще ги забрави. Ще забрави тях, децата на България! Порокът е тук. Причините са тук. Изходът трябва да бъде намерен тук!

Дъждът се усилваше. Новото игрално казино светеше с шарените си неоновии надписи. На това място преди години имаше голям магазин за облекло и обувки. Общински служители продадоха магазина за неясна комисионна на комарджийски бизнесмени срещу жълти стотинки.

Откъм центъра се появи черен японски джип. Стъклата му тъмнееха. Той приближи с висока скорост, изрева с мощния си двигател, профуча стремглаво и го обля с кална дъждовна вода. Дори не намали! Защо ли да намалява? Какво ли значеше един случаен минавач за разбеснялата се мутра? Добре че успя да отскочи навреме. Щеше да го премаже. Щеше да го отхвърли на мокрия тротоар като някаква непотребна и неодушевена кукла. Ех...!

Утрото дойде с влага и студ. Беше началото на октомври. Дъждът бе спрял. Мътни вадички се отцеждаха край уличните тротоари. Колев вървеше унило към гимназията. В изнемощялата си ръка стискаше стара кожена чанта. Вътре бяха тетрадките от контролното.

Дворът на гимназията беше странно притихнал. Не се виждаха деца. От учителската стая се чуваше накъсаният глас на директора. Той се извисяваше рязко и кресливо, след това снижаваше до неясно мърморене и гъгнене. Колев познаваше всяка интонация на тоя глас. Познаваше всички нотки в него. Познаваше кога е гневен и развълнуван, кога е доволен. Ставаше нещо важно. Дали пък...?

– Хайде Колев! – От отвореният прозорец се показва колегата му по математика. – Започнахме! Идвай!

– Колев се спря, поколеба се, след това кривна към кабинета по литература. Децата го чакаха. Бяха умълчани. Разбираха, че се случва нещо важно, нещо което не става всеки ден. Гледаха го напрегнато, следяха всяко негово движение.

Той спря до катедрата, отвори чантата и извади куп тетрадки.

– Ученици, – започна някак колебливо. – Днес ще ви кажа нещо много важно.

– Вие сте вече големи хора. След две-три години ще станете зрели мъже и жени. Ще усетите, че ви връхлитат много нови и непознати за вас проблеми и отговорности, на които ще трябва да отговорите адекватно. Дали ще успеете да устоите на тях, зависи от самите вас, от вашата подготовка тук в училище, от онова което всеки ден се опитваме с дух и сърце да ви научим и дадем. Моля ви, запомнете, аз и моите колеги желаем много да успеете. Да съумеете да се справите. Животът обаче няма винаги да е добър към вас. Ще срещнете изпитания за които не сте предполагали че съществуват. Искам да ви уверя в едно. Решението на всички ваши проблеми ще бъде не другаде а в самите вас. Трябва да вярвате в себе си. Трябва да уважавате вашите родители и да не отхвърляте помощта на верните си приятели. Трябва да умеете да отличавате доброто от злото. Да свикнете да се борите. Тогава „страшният“ и „нерешим“ проблем ще се предаде и ще избяга от вас.

Ето това са вашите литературни съчинения. В тях има добри и лоши оценки. Добрите ще похваля. Те са го заслужили. Това не означава, че изпитанието за тях е свършило. То едва сега започва. За лошите ще кажа само едно. Трудолубието, въображението, умението не идват отведнъж. Когато човек си пожелае красива цел, никой и нищо не може да го спре за да я постигне. Трябва му воля за да успее. Уверен съм, че

всеки от вас я има. Трябва само да съумее да я използва и приложи.

Вероятно сте чули. Тече учителска стачка. Не можете да повярвате, че такова нещо се е случило, нали? Всеки човек млади приятели, има право да изяви своето достойнство. Иначе не е човек. Без достойнство животът е жалък. Който не уважава достойнството на другите не е нужен на обществото. То ще го изхвърли рано или късно от себе си.

Днес, ние учителите искаме да изразим нашето дълго потъпквано достойнство. Сега ви е трудно да го разберете. Никой не може да унижава другите с лека ръка. Ние също сме хора, от плът и кръв, хора с човешко достойнство.

А сега ме извинете. Ще ида при моите колеги. Няма да ви забравя. Никой от нас няма да ви забрави, защото сме се посветили на вас и на вашето добро и пълноценно бъдеще.

Колев замълча. Свали очилата, сгъна ги внимателно и ги постави в калъфа. Раздаде тетрадките. След това тръгна бавно към вратата.

– Прав е господин Колев. – обади се глас от задните чинове. – Много е прав!

Пред вратата на учителската стая колегите му бяха направили шпалир. На реверите им бяха закачени ленти с надпис – „Стачка“. Те мълчаха навъсени. Директорът минаваше от човек на човек и увещаваше къде с тих къде с остър и заплашителен глас. Никой не му отговаряше. От време на време той изваждаше Джи Ес Ема и говореше дълго и извинително на някого: „Да! Няма да им се изплатят заплати. Само на онези които не стачкуват! Ясно, разбрах!...“

От радиоточката течеха сутрешните новини. Говорителят развълнуван редеше дневните събития. „Пред президентството е направен палатков лагер... Стачниците скандират «Оставка» за министъра на образованието... Полицията е блокирала съседните кръстовища... Стачкуващите учители са неумолими в своите искания...“

Една млада учителка се изкашля и тихо запя: „Върви народе възродени... Към светли бъднини върви...“

Стачкуващите трепнаха. Лицата им засияха, погледите заискриха. Те подеха скъпата на сърцето им песен. Тя заглуши неистовите крясъци на директора, понесе се по коридорите, отекна в стъклата на прозорците, политна към горните етажи на гимназията.

Откъм физкултурния салон се дочу слабо ехо. То се усилваше, просяняваше... Пееха учениците. Пееха във всички стаи на гимназията. Пееха за своите любими учители. Пееха за човешкото достойнство...

КРАЙ

© Алекс Болдин

Источник: <http://bgstories.athost.net>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/4995>]